

Kurinpitokeinot ja turvaamistoimenpiteet Virolahden perusopetuksessa

Oppilaan kasvatuksellinen ohjaaminen tapahtuu koulussa ensisijaisesti positiivisen palautteen ja oppilaan oman vastuuntunnon kehittämisen kautta. Silloin, kun tämä ei riitä, käytetään kurinpidollisia keinoja.

Kotitehtävien suorittaminen koulupäivän päätyttyä

- ✓ Opettaja voi jättää kotitehtävänsä laiminlyöneen oppilaan tekemään tehtäviä enintään 1 tunniksi. Valvonta on järjestettävä.
- ✓ Huoltajalle ilmoitetaan Wilma-viestillä, erillisellä tiedotteella tai puhelimitse.

Velvollisuus siivota omat jälkensä

- ✓ Jos tekijä on varmuudella tiedossa, hänet voidaan määrätä puhdistamaan tai uudelleen järjestämään tahallaan tai huolimattomuuttaan liikaamansa tai epäjärjestykseen saattamansa koulun omaisuuden tai tilan.
- ✓ Opettaja tai rehtori voi määrätä.
- ✓ Kesto enintään 2 h, valvonta järjestettävä
- ✓ Tehtävä ei saa muodostua oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle vaaralliseksi tai raskaaksi.
- ✓ Oppilas ei voi tehtävän suorittamisen vuoksi jäädä pois opetuksesta.
- ✓ Tehtävän suorittaminen otetaan huomioon päätettäessä kurinpidollisia toimia ja vahingonkorvauksen määrää, mikäli korvauksia vaaditaan.

Jokainen koulun henkilökuntaan kuuluva on velvollinen puuttumaan tilanteisiin, joissa näkee mm. koulun järjestyssääntöjä rikottavan ja aloittamaan tilanteen selvittämisen viipymättä.

Kasvatuskeskustelua käytetään koulussa ensisijaisena puuttumiskeinona silloin, kun

- ✓ oppilas häiritsee opetusta
- ✓ rikkoo koulun sääntöjä ja järjestystä
- ✓ menettelee vilpillisesti
- ✓ kohtelee muita oppilaita epäkunnioittavasti ja heidän ihmisarvoaan loukkaavasti
- ✓ kohtelee henkilökuntaa epäkunnioittavasti ja heidän ihmisarvoaan loukkaavasti

Kasvatuskeskustelun määrää joko opettaja tai rehtori

- ✓ Kasvatuskeskustelu voidaan käydä koulupäivän aikana, mikäli tämä ei häiritse oppilaan osallistumista opetukseen.
- ✓ Kasvatuskeskustelu kestää enintään kaksi tuntia ja se voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella.
- ✓ Huoltaja saa Wilmassa tiedon käydystä kasvatuskeskustelusta tai tarvittaessa muulla tavoin. Huoltajaa tiedotetaan määrätystä kasvatuskeskustelusta mahdollisimman pian ja huoltajalle annetaan tarvittaessa mahdollisuus osallistua keskusteluun tai osaan siitä, jos se katsotaan tarpeelliseksi.
- ✓ Kasvatuskeskustelu kirjataan Wilmaan kurinpitomakkeelle tai paperiselle lomakkeelle siten, että ajankohta ja perusteet kasvatuskeskustelulle ilmenevät selvästi. Lomakkeelle voidaan kirjata myös ehdotukset jatkotoimista.
- ✓ Kasvatuskeskustelussa yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa ja tarvittaessa selvitetään laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä keinot koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi.

Jälki-istuntoon voi määrätä joko opettaja tai rehtori

Mikäli kasvatuskeskustelu ei johda toivottuun lopputulokseen, voidaan oppilas määrätä jälki-istuntoon.

Kurinpitotoimenpiteet Virolahden kouluissa alkavat aina oppilaan kuulemisella.

- ✓ Oppilaalla on mahdollisuus selittää toimintaansa tai oikaista mahdollinen väärinkäsitys. Kuuleminen tehdään aina mahdollisimman pian rikkeen tultua tietoon ja vasta sen jälkeen asiasta ilmoitetaan kaikille asiaan liittyvien oppilaiden huoltajille.

Jälki-istunto

- ✓ Vakavasta sääntöjen rikkomisesta
- ✓ Kouluaikana tapahtuvasta väkivaltatapahtumasta
- ✓ Ennen jälki-istunnon määräämistä oppilasta on kuultava.
- ✓ Kesto enintään 2 tuntia ja valvonta on järjestettävä
- ✓ Voidaan istuttaa hiljaa tai teetättää kirjallisia/suullisia tehtäviä tai muita harjoituksia, jotka tukevat kasvatusta, opetusta ja kehitystä ja ovat oikeassa suhteessa oppilaan tekoon sekä ikään ja kehitystasoon.
- ✓ Ei voida järjestää siten, että oppilas jäisi pois opetuksesta tai koulun muusta toiminnasta.
- ✓ Jälki-istunnosta ilmoitetaan huoltajalle ennen jälki-istunnon toteuttamista.
- ✓ Jälki-istunto kirjataan Wilmaan.

Luokkahuoneesta/koulun tilaisuudesta voi poistaa joko opettaja tai rehtori

- ✓ Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokasta tai koulun muusta tilaisuudesta jäljellä olevan oppitunnin tai tilaisuuden ajaksi, jos hän selkeästä ohjauksesta huolimatta toimii häiritsevästi ja sääntöjen vastaisesti.
- ✓ Opettajalla tai rehtorilla yksin tai yhdessä on oikeus poistaa oppilas, joka ei noudata suullista määräystä poistua.
- ✓ Vastarintaa tekevä oppilas voidaan poistaa käyttäen sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Voimakeinojen käyttämisestä on annettava kirjallinen selvitys opetuksen järjestäjälle. Voimankäyttövälineitä ei saa käyttää.
- ✓ Oppilaan valvonta tulee järjestää myös luokasta/koulun tilaisuudesta poistamisen aikana.
- ✓ Poistamisen syy ja huoltajalle ilmoittaminen kirjataan Wilmaan.
- ✓ Huoltajaa tiedotetaan asiasta Wilman kautta.

Opetukseen osallistumisen epäämisen jäljellä olevan työpäivän ajaksi voi tehdä rehtori

- ✓ Jos opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.
- ✓ Jos on olemassa vaara toisen oppilaan tai henkilökunnan turvallisuuden heikentymisestä oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käytöksen vuoksi.
- ✓ Opettajalla tai rehtorilla yksin tai yhdessä on oikeus poistaa oppilas, joka ei noudata suullista määräystä poistua.
- ✓ Vastarintaa tekevä oppilas voidaan poistaa käyttäen sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Voimakeinojen käyttämisestä on annettava kirjallinen selvitys opetuksen järjestäjälle. Voimankäyttövälineitä ei saa käyttää.
- ✓ Päätöksen asiasta tekee rehtori kuultuaan opettajia.
- ✓ Huoltajalle soimitaan ja pyydetään häntä mahdollisuuksien mukaan noutamaan oppilas koululta.
- ✓ Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa.
- ✓ Ilmoitetaan sosiaalihuollon toimeenpanosta vastaavalle viranomaiselle.
- ✓ Opetuksen epäämisen syy ja huoltajalle ilmoittaminen kirjataan Wilmaan.

Opetukseen osallistumisen epäämisen seuraavaksi päiväksi voi tehdä rehtori

- ✓ Edellä mainituilla perusteilla
- ✓ Varmistetaan oppilashuollollisten palveluiden saanti ja mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa
- ✓ Varmistetaan muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja opetukseen palatessa.
- ✓ Varmistetaan oppimisen eteneminen epäämisen aikana.
- ✓ Oppilaalle tehdään suunnitelma palaamisen tukemiseksi.

Kirjallinen varoitus

- ✓ Toistuvista järjestyksääntöjen rikkomisista (oppilas häiritsee opetusta, rikkoo koulun sääntöjä, menettelee vilpillisesti) voidaan antaa kirjallinen varoitus tehostamaan muita jo käytettyjä ojentamiskeinoja mm. kasvatuskeskustelu ja jälki-istunto.
- ✓ Kirjallinen varoitus annetaan, jos annettujen jälki-istuntojen suorittamiseen suhtaudutaan välinpitämättömästi ilman aikomusta suorittaa kurinpidolliset rangaistukset pois.
- ✓ Kirjallisen varoituksen antaa rehtori yhteistyössä opettajan kanssa.
- ✓ Kirjallisesta varoituksesta tehdään Dynasty-päätös valitusosoituksineen. Päätökseen kirjataan varoituksen syy, teko tai laiminlyönti ja kirjataan tekoon liittyvä kurinpitohistoria.
- ✓ Järjestetään tarvittava oppilashuolto.

Määräaikaisen erottamisen päätöksen tekee sivistys- ja hyvinvointilautakunta

- ✓ Jos koulun käyttämät muut kasvatus- ja kurinpitotoimet osoittautuvat tehottomiksi, oppilas voidaan erottaa määräaikaisesti koulusta perusopetuslain mukaisesti.
- ✓ Vakava rikkomus tai toistuva piittaamattomuus, joka jatkuu jälki-istuntojen ja/tai kirjallisen varoituksen jälkeen.
- ✓ Oppilasta kuullaan ja huoltajalle varataan tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöstä.
- ✓ Määräaikaista erottamista koskevaa päätöstä ei voida pääsääntöisesti täytäntöönpanna ennen kuin se on saanut lainvoiman. Päätös saa lainvoiman, kun päätökseen ei voi enää hakea muutosta. Kun oppilas on käyttäytynyt niin väkivaltaisesti tai uhkaavasti, että toisen oppilaan tai koulussa/muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus on kärsinyt tai vakavasti vaarantunut, ja on olemassa ilmeinen vaara, että väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen toistuu, määräaikainen erottaminen voidaan panna täytäntöön sen estämättä, ettei päätös ole lainvoimainen. Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaisesta erottamisesta päätetään.
- ✓ Kirjallinen päätös valitusosoituksineen huoltajalle.
- ✓ Ilmoitetaan sosiaalihuollon toimeenpanosta vastaavalle viranomaiselle.
- ✓ Kesto enintään 3 kk
- ✓ Yksilöitävä teko ja hankittava selvitys
- ✓ Järjestetään opetus siten, että oppilas ei jää jälkeen muusta ryhmästä.
- ✓ Oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma opetuksen toteutuksesta ja seurannasta.
- ✓ Varataan huoltajalle tilaisuus osallistua suunnitelman tekemiseen.
- ✓ Järjestetään tarvittava oppilashuolto.
- ✓ Järjestetään valvonta.
- ✓ Tällöin oppilaan tulee saada moniammatillista tukea hyvinvoinnin varmistamiseksi.

Esineiden tai aineiden haltuunotto

- ✓ Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen, ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. Kiellettyjä ja vaarallisia esineitä ja aineita ovat muun muassa alkoholi, tupakkalain tarkoittama tupakka ja muut tupakkatuotteet, kuten sähkötupakka ja nuuska, huumausainelain tarkoittamat huumausaineet, veitset, ampuma-aseet, voimakkaat laserosoitimet sekä vastaavat esineet ja aineet.
- ✓ Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista. Esineiden ja aineiden haltuunotto on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Esineiden ja aineiden haltuun ottaminen tulee kirjata ja toimenpiteestä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.

Tavaroiden tarkastaminen

- ✓ Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.
- ✓ Hallussapidon ilmeisyydellä tarkoitetaan vaatimusta siitä, että epäilyn perusteella on konkreettinen tosiseikka, joka voi olla esimerkiksi opettajan tai rehtorin oma näköhavainto tai oppilaan tai toisen viranomaisen ilmoitus.
- ✓ Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla. Tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä. Oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta.

Haltuunotettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen

- ✓ Opettajan tai rehtorin haltuun ottama häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen. Jos on todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu, häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle viimeistään työpäivän päättyessä.
- ✓ Kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos oppilaalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.
- ✓ Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammukset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.
- ✓ Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata.

Suunnitelmaa kasvatustarkastelujen ja kurinpidollisten keinojen käytöstä esitetään ja siitä tiedotetaan vanhempainilloissa, huoltajatapaamisissa ja lukuvuosiotiedotteella Wilmassa.

Oppilaita tiedotetaan järjestyssäännöistä ja muista ohjeista koulun arjessa sekä luokkakohtaisesti että koko koulun yhteisissä tilaisuuksissa.

Suunnitelman toteutumista arvioidaan luokissa.

Oppilaskunta arvioi suunnitelman toteutumista ja tekee tarvittaessa muutosehdotuksia.

Huoltajien mielipiteitä koulutyön sujuvuudesta kuullaan arviointikeskusteluissa, vanhempainilloissa ja muissa kodin ja koulun yhteisissä tilaisuuksissa.

Koulun henkilöstö arvioi suunnitelman toimivuutta.